

Číslo: 77005/2021-2022

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej dňa 08. 06. 2022

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou, Hermanovce 374 a Elokované pracovisko, Hermanovce 318, Elokované pracovisko, Hermanovce 84 a Elokované pracovisko, Hermanovce 36 ako súčasť Základnej školy s materskou školou, Hermanovce 374	
Zriaďovateľ	Obec Hermanovce

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Eduard Michálek, riaditeľ školy

Mgr. Dagmar Balíková, zástupkyňa riaditeľa školy pre základnú školu

Bc. Katarína Petříková, zástupkyňa riaditeľa školy pre materskú školu

V súlade s poverením na **tematickú inšpekciu** č. 77005/2021-2022 zo dňa 07. 06. 2022 inšpekciu **vykonali**:

Mgr. Adriana Magerová, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

Mgr. Ľubomír Mitráš, školský inšpektor, ŠIC Prešov

Mgr. Ingrid Lukáčová, odborníčka z praxe

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Kontrola priestorových podmienok výchovy a vzdelávania v základnej škole

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Tematická inšpekcia bola vykonaná v štátnej vidieckej základnej škole s materskou školou s vyučovacím jazykom slovenským. Štátna školská inšpekcia realizovala kontrolu v jej súčasť v plnoorganizovanej základnej škole (ďalej len „ZŠ“). V aktuálnom školskom roku poskytovala ZŠ vzdelávanie 245 žiakom (173 žiakom primárneho vzdelávania, z toho 139 žiakom v bežných triedach a 34 žiakom v špeciálnych triedach a 72 žiakom nižšieho stredného vzdelávania), z toho 167 žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí pochádzali z marginalizovanej rómskej komunity (ďalej len „MRK“). Výchovu a vzdelávanie žiakov v ZŠ zabezpečovalo 30 pedagogických zamestnancov.

Kontrolovaný subjekt mal zriadené 3 elokované pracoviská (ďalej len „EP“), a to EP, Hermanovce 318¹; EP, Hermanovce 84² a EP, Hermanovce 36³.

¹ Potvrdenie MŠVVaŠ č. 2013-9580/48765:2-923 o evidencii EP, Hermanovce 318.

² Potvrdenie MŠVVaŠ č. 2013-9579/48766:2-923 o evidencii EP, Hermanovce 84.

³ Potvrdenie MŠVVaŠ č. 2013-9578/48767:2-923 o evidencii EP, Hermanovce 36.

1.2 PRIESTOROVÉ PODMIENKY

V kmeňovej škole bolo z celkového počtu žiakov ZŠ vzdelávaných **114 žiakov** v 9 bežných triedach 1. – 9. ročníka. Kmeňová škola sídlila v dvojpodlažnej budove, pričom na prvom podlaží bolo zriadených 5 učební, šatňa pre žiakov, zborovňa a kuchynka pre pedagogických zamestnancov, kabinet, miestnosť pre školníka a sklad technických pomôcok. Všetky učebne na prvom podlaží, v ktorých sa nachádzali 4 triedy pre žiakov 1. stupňa⁴ a 1 trieda 8. ročníka⁵, boli štandardne vybavené školskými nábytkovými zostavami (lavice a stoličky), učiteľskou katedrou, skriňami na učebné pomôcky a školskými tabuľami, prípadne aj interaktívnou tabuľou. Jedna z učební, v ktorej sa nachádzala trieda 8. ročníka, bola vytvorená z priestorov bývalého skladu. Prechodovými dverami na prvom podlaží bol zriadený vstup do novovybudovanej časti kmeňovej školy, v ktorej sa nachádzala školská jedáleň so školskou kuchyňou a priestory materskej škôlky (ďalej len „MŠ“). V priestoroch MŠ, do ktorej vstupovali deti a ich rodičia samostatným vonkajším vchodom, boli zriadené 2 učebne, v ktorých boli vzdelávané 2 triedy s celkovým počtom 36 detí. Na druhom podlaží kmeňovej školy sa nachádzali kancelárie vedenia školy a economickej pracovníčky a 4 učebne, v ktorých sa vzdelávali 4 triedy so žiakmi 2. stupňa⁶. Všetky učebne boli vybavené podobne ako triedy na prvom podlaží, pričom 1 z učební bola využívaná aj ako učebňa informatiky (vybavená navyše počítačovými stolmi a počítačmi). Učebňa pre žiakov 9. ročníka bola zriadená dodatočne, a to predelením priestorov chodby. Vo všetkých triedach prebiehalo **jednozmenné dopoludňajšie vyučovanie**. Jedna z učební bola v popoludňajších hodinách využívaná na činnosť 1 oddelenia školského klubu detí (26 žiakov). V kmeňovej škole absentovali priestory pre vytvorenie samostatných odborných učební (napr. učebňa informatiky, techniky, fyziky a pod.). Vyučovanie predmetu telesná a športová výchova bolo realizované na blízkom obecnom športovom ihrisku a v tzv. pohybovom štúdiu zriadenom v zrekonštruovanej samostatnej budove nachádzajúcej sa v areáli školy. Priestorové podmienky v kmeňovej škole boli vzhľadom k počtu žiakov jednotlivých tried vyhovujúce a umožňovali realizáciu školského vzdelávacieho programu (ďalej len „ŠKVP“).

EP, Hermanovce 318, ktoré bolo od kmeňovej školy vzdialené cca. 1,3 kilometrov, sídlilo v jednopodlažnej staršej budove (rodinnom dome) a v časti obce, kde bývali výlučne obyvatelia z MRK. V kontrolovanom EP bol zriadený kabinet a kuchynka pre 4 pedagogických zamestnancov, 2 učebne, ako aj kancelária terénnych sociálnych pracovníčok so samostatným vonkajším vstupom. Rozmerovo menšie učebne boli vybavené školským nábytkom (lavice, stoličky, učiteľská katedra, skrine, poličky), školskými tabuľami a interaktívnou tabuľou. EP navštevovalo **34 žiakov** 6. – 9. ročníka (všetci z MRK), ktorí boli vzdelávaní v 4 špeciálnych triedach⁷ pre žiakov s mentálnym postihnutím, a teda z dôvodu nedostatku učební vyučovanie prebiehalo **v dvojzmennej prevádzke**⁸. Priestorové podmienky učební boli vzhľadom k počtu žiakov v špeciálnych triedach postačujúce, v EP však absentovala napr. dielňa na realizáciu predmetu pracovné vyučovanie i priestory na vyučovanie telesnej a športovej výchovy, ktorá bola realizovaná len v exteriéri.

V tesnej blízkosti uvedeného EP sídlilo Komunitné centrum, Hermanovce 445, v ktorom taktiež boli zriadené učebne ZŠ s MŠ, avšak elokované pracovisko nebolo zaradené do siete škôl a školských zariadení. Riaditeľ školy v rozhovore uviedol, že učebne boli zriadené na základe rozhodnutia zriaďovateľa, avšak nedisponoval žiadnym písomným dokumentom potvrdzujúcim takéto nariadenie zriaďovateľa školy. V dvojpodlažnej budove komunitného

⁴ 1. A – 14 žiakov, 2. A – 11 žiakov, 3. A – 12 žiakov a 4. A – 17 žiakov.

⁵ 8. A – 6 žiakov.

⁶ 5. A – 12 žiakov, 6. A – 18 žiakov, 7. A – 15 žiakov a 9. A – 9 žiakov.

⁷ 6. B – 8 žiakov, 7. B – 9 žiakov, 8. B – 8 žiakov a 9. B – 9 žiakov.

⁸ 2 triedy – 6. B a 7. B stále v popoludňajších hodinách.

centra boli vzdelávané výlučne deti a žiaci z MRK, pričom 1 triedu MŠ s poldennou prevádzkou navštevovalo 18 detí a v 6 bežných triedach ZŠ bolo poskytované vzdelávanie **97 žiakom** 0. – 5. ročníka. Na prvom podlaží budovy sa nachádzala kancelária komunitných pracovníčok, zborovňa a 1 učebňa, v ktorej boli vzdelávané deti z MŠ, a ktorá zároveň slúžila aj ako počítačová učebňa ZŠ. Na druhom podlaží boli zriadené 4 rozmerovo menšie učebne a 1 miestnosť s kuchynkou pre zamestnancov. V 2 učebniach prebiehalo **dvojmenné vyučovanie** 4 tried 1. – 4. ročníka⁹, pričom žiaci 2 tried¹⁰ boli vzdelávaní trvale v popoludňajších hodinách. V ďalších 2 učebniach boli vzdelávaní len v dopoludňajších hodinách žiaci 0. a 5. ročníka¹¹. Všetky učebne v komunitnom centre boli vybavené lavicami a stoličkami, učiteľskou katedrou, skrinkami na učebné pomôcky a školskou tabuľou. **Priestorové podmienky 4 učební** na druhom podlaží boli však vzhľadom na veľkosť učební a počet žiakov vyučovaných v jednotlivých triedach kapacitne **nevyhovujúce**. Telesná a športová výchova bola realizovaná len v exteriéri. V kontrolovanom objekte navyše absentovala šatňa pre žiakov, čo podľa stanoviska Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove¹² nezodpovedalo hygienickým požiadavkám pre zaradenie EP do siete škôl a školských zariadení.

EP, Hermanovce 84, vzdialené od kmeňovej školy cca. 550 metrov a nachádzajúce sa približne v strede obce, bolo zriadené v staršej budove (rodinnom dome). Podľa vyjadrenia riaditeľa školy EP ukončilo prevádzku na konci školskom roku 2018/2019, kedy 7 špeciálnych tried, v ktorých boli vzdelávaní žiaci z MRK, bolo z dôvodu nevyhovujúcich priestorov v EP na základe rozhodnutia zriaďovateľa školy presunutých do priestorov komunitného centra. Písomným rozhodnutím zriaďovateľa školy o presunutí špeciálnych tried z EP do iných priestorov riaditeľ školy nedisponoval. V EP sa nachádzali 4 učebne a miestnosť pre zamestnancov, pričom miestnosti pre osobnú hygienu žiakov boli zriadené v samostatnej budove v areáli EP. Priestorové podmienky EP boli v čase inšpekčného výkonu nevyhovujúce, podmienkou pre úspešnú realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu by bola rozsiahla rekonštrukcia budovy a úprava areálu EP.

V **EP, Hermanovce 36**, ktoré v čase kontroly taktiež nebolo v prevádzke, sa pôvodne nachádzali triedy MŠ. Od 01. 09. 2021 boli triedy MŠ presťahované do novovybudovaných priestorov pri kmeňovej škole vzdialenej od EP cca. 800 metrov. V rozhovore riaditeľ školy uviedol, že v priestoroch EP plánuje zriaďovateľ školy v školskom roku 2022/2023 vytvoriť 3 triedy MŠ výlučne pre deti z MRK. Priestory EP boli ku dňu kontroly v nevyhovujúcom stave, budovu je taktiež nevyhnutné zrekonštruovať.

1.3 INÉ ZISTENIA

Kontrolou priestorových podmienok a organizácie výchovy a vzdelávania bolo zistené, že škola pri zriaďovaní tried neprihliadala na pomerné zastúpenie žiakov z majority a žiakov z MRK. V triedach zriadených v kmeňovej škole bolo z celkového počtu žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí pochádzali z MRK, vzdelávaných len 39 žiakov, ostatní žiaci boli vzdelávaní v priestoroch EP a komunitného centra. Takto zvolená organizácia vyučovania nebola na prospech socializácii žiakov z MRK a niesla znaky segregácie.

V dokumente Sieť škôl a školských zariadení (časť: štátne základné školy a štátne špeciálne základné školy, elokované pracoviská), zverejnenom na webovom sídle Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, neboli uvedené informácie

⁹ 1. B – 20 žiakov, 2. B – 14 žiakov, 3. B – 20 žiakov a 4. B – 14 žiakov

¹⁰ 6. B a 7. B.

¹¹ 0. A – 17 žiakov a 5. B – 12 žiakov.

¹² Stanovisko č.: 2019/03195-03/D.11-MaI, zo dňa 20. 08. 2019.

o zriadenom EP, Hermanovce 36 ako súčasti ZŠ s MŠ, Hermanovce 374, pričom v Rezortnom informačnom systéme bolo EP evidované.

2 ZÁVERY

Priestorové podmienky pre výchovu a vzdelávanie umožňujúce úspešnú realizáciu ŠkVP boli školou zabezpečené len v kmeňovej škole. V priestoroch EP, Hermanovce 318, v ktorých boli zriadené špeciálne triedy s dvojzmenným vyučovaním, absentovala školská dielňa na vyučovanie predmetu pracovné vyučovanie, ktorý je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, taktiež aj telocvičňa, následkom čoho bolo vyučovanie predmetu telesná a športová výchova uskutočňované len v exteriéri. V komunitnom centre, ktoré ako elokované pracovisko základnej školy nebolo zaradené do siete škôl a školských zariadení, boli priestorové podmienky jednotlivých učebni vzhľadom k počtu žiakov v jednotlivých triedach kapacitne nevyhovujúce. Počet zriadených učebni v komunitnom centre bol takisto nepostačujúci, následkom čoho sa v triedach vyučovalo v dvoch zmenách. Taktiež chýbala telocvičňa, telesná a športová výchova bola realizovaná iba v exteriéri, čo malo negatívny dopad na plnenie vzdelávacích štandardov tohto predmetu. Súčasťou školy boli ďalšie 2 EP, ktoré v čase výkonu tematickej inšpekcie neboli v prevádzke z dôvodu nevyhovujúcich priestorových podmienok.

Organizačné zabezpečenie školy vykazovalo znaky segregácie v oblasti zriaďovania tried pre žiakov z MRK, čím bol porušený jeden z princípov výchovy a vzdelávania – zákaz všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 3 písm. e) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*prejavy segregácie vo výchove a vzdelávaní*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča:

- a) v spolupráci so zriaďovateľom zabezpečiť vhodné priestory pre realizovanie výchovno-vzdelávacieho procesu.

2. ukladá kontrolovanému subjektu opatrenie:

- a) V spolupráci so zriaďovateľom, ÚPSVaR, komunitnými centrami, príp. ďalšími inštitúciami alebo orgánmi štátnej správy odstrániť v organizácii vyučovania prejavy segregácie žiakov z MRK.

Termín: 04. 09. 2025

Zodpovedný: riaditeľ školy

Správu o splnení uloženého opatrenia na odstránenie zisteného nedostatku a jeho príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Prešov v termíne **do 15. 09. 2025**.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. ŠkVP
2. zoznamy žiakov
3. triedne výkazy
4. potvrdenie MŠVVaŠ o evidencii EP, Hermanovce 318
5. potvrdenie MŠVVaŠ o evidencii EP, Hermanovce 84
6. potvrdenie MŠVVaŠ o evidencii EP, Hermanovce 36
7. stanovisko Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Adriana Magerová

Dňa: 15. 06. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:
Mgr. Adriana Magerová
- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Eduard Michálek

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 28. 06. 2022 v Prešove:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:

Mgr. Adriana Magerová

- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Eduard Michálek

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú (vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

Mgr. Eduard Michálek, riaditeľ školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Adriana Magerová, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti